

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра бізнесу та управління персоналом

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав
вибіркова

Освітньо-наукова програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська
Розробник: **Водянка Любов Дмитрівна**, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом, к.е.н., доцент

Профайл викладача: <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-ekonomiky-pidpryyemstva-ta-up/kolektyv-kafedry/vodianka>

Контактний тел.: 509-464
E-mail: l.vodjanka@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1000>

Консультації: консультації - згідно з графіком

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Освітню компоненту «Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав» віднесено до групи вибіркових дисциплін з викладанням українською мовою. Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуалізація знань щодо можливостей та способів фінансування місцевого економічного розвитку на основі грантових програм.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав» є актуалізувати знання щодо можливостей та способів фінансування місцевого економічного розвитку на основі грантових програм, удосконалити вміння обирати оптимальні варіанти місцевого економічного розвитку через грантові проекти.

3. Пререквізити.

Навчальна дисципліна «Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Проектний менеджмент», «Економічна діагностика та аналіз підприємницької діяльності», «Актуальні проблеми розвитку підприємництва». Ефективність засвоєння курсу підвищує його паралельне вивчення разом із дисциплінами «Інтелектуальна власність та захист авторських прав», «Цифрова економіка та електронний бізнес».

Постреквізити. Знання з дисципліни «Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав» можна використати у майбутній науковій діяльності, а також в процесі написання дисертаційної роботи.

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетенції:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК03. Здатність працювати автономно.

ЗК 04 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК05. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК07*. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації;

комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

PH01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

PH02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.

PH10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекцій	Практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2	3	90	10	20				60		Залік
Заочна	1	2	3	90	4	6				80		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	П	лаб	інд	с.р.		л	П	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Загальна характеристика міжнародної технічної допомоги	8	1	2			5	9	1					8	
Тема 2. Грантові інструменти фінансування місцевого економічного розвитку	8	1	2			5	10		2				8	
Тема 3. Методичний інструментарій здобуття грантів	8	1	2			5	8						8	
Тема 4. Базові вимоги до практичної підготовки грантової заявки	8	1	2			5	9	1					8	
Разом за ЗМ1	32	4	8			20	36	2	2				32	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.													
Тема 5. Практична реалізація функцій грантрайтера	13	1	2			10	11	1					10	
Тема 6. Реалізація міжнародних проектів соціальної відповідальності, інформаційний супровід грантів	14	2	2			10	12		2				10	

Тема 7. Стилі написання заявки на грант	13	1	2			10	10				10
Тема 8. Форми правової охорони в патентному праві.	8	1	2			5	11	1			10
Тема 9. Стадії оформлення патентних прав (формування і подання заявки, процедура розгляду заявки, видача і отримання патенту. Патентні мита	9	1	4			5	10	2			8
Разом за ЗМ 2	58	6	12			40	54	2	4		48
Усього годин	90	10	20			60	90	4	6		80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

	Теми заняття та його зміст	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Загальна характеристика міжнародної технічної допомоги Грантові можливості в Україні Типи і види грантових ресурсів Гранти – фінансові ресурси Гранти – технічні ресурси	5	8
2.	Тема 2. Грантові інструменти фінансування місцевого економічного розвитку Типологія грантових інструментів Гранти для малого та середнього підприємництва в Україні Джерела інформації про гранти Мінігранти і міні-проекти	5	8
3.	Тема 3. Методичний інструментарій здобуття грантів Основоположні етапи з пошуку грантових можливостей Концептуальна нота та повна проектна заявка Визначення центральної проблеми проекту	5	8
4.	Тема 4. Базові вимоги до практичної підготовки грантової заявки Формування стратегічної мети проекту Формування конкретних цілей проекту Формування конкретизованих завдань проекту за методом SMART	5	8
5.	Тема 5. Практична реалізація функцій грантрайтера Формування цільової аудиторії проекту Визначення в кількісних і якісних характеристиках прямої (безпосередньої аудиторії) проекту Визначення в кількісних і якісних характеристиках опосередкованої аудиторії проекту, зацікавлених сторін Визначення бенефіціарів проектної діяльності	10	10
6.	Тема 6. Реалізація міжнародних проектів соціальної відповідальності, інформаційний супровід грантів Алгоритм виявлення потенційних ризиків проекту Визначення ступеню ймовірності та ступеню негативного впливу ризику на проєкт Класифікація ризиків: людські, організаційні, технічні, фінансово – економічні Підбір контрза	10	10
7.	Тема 7. Стилі написання заявки на грант Спроможність для забезпечення сталості програми	10	10

	Складові сталості програм та проектів організації Планування масштабування проєкту після завершення грантового проєкту		
8.	Тема 8. Форми правової охорони в патентному праві. Характеристика результатів проєкту Розподіл результатів на Inputs, Activities, Outputs, Outcomes, Impact Якісні та кількісні показники результатів проєкту	5	10
9	Тема 9. Стадії оформлення патентних прав (формування і подання заявки, процедура розгляду заявки, видача і отримання патенту. Патентні мита Види кошторису грантового проєкту Правила формування кошторису грантового проєкту Основні помилки в процесі формування кошторису.	5	8
ВСЬОГО ГОДИН		60	80

За погодженням з викладачем, здобувач може вибрати тему дослідження самостійно.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Науково-пошукова робота повинна містити три частини: теоретичну (огляд законодавчої бази, теоретичного матеріалу, досліджень науковців з даної теми), практичну (аналіз статистичних даних, соціально-економічних показників), висновки та пропозиції.

Оцінка «десять-дев'ять» ставиться тоді, коли здобувач вільно володіє проблематикою досліджуваної теми, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує широке коло наукових праць, в тому числі іноземних, робота відповідає всім вищезазначеним вимогам щодо оформлення.

Оцінка «вісім-сім» ставиться тоді, коли здобувач при захисті, виявивши належну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні труднощі в узагальненні теоретичного матеріалу. Є незначні недоліки в змісті та оформленні роботи.

Оцінка «шість-чотири» виставляється тоді, коли здобувач орієнтується в тематиці роботи, але не може зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення, оформлення роботи не відповідає вимогам.

Оцінка «три-один» виставляється тоді, коли здобувач за наявності роботи не орієнтується в проблемі та не відповідає на поставлені питання.

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН2 – семінари, практичні або лабораторні роботи

МН3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)

МН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

МН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

MН10 – реферативні та пошукові дослідження.

Методи оцінювання

Методами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті

МО5 – презентації результатів виконання завдань

МО7 – презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.

МО8 – підсумковий контроль – залік (у тестовій формі, усний або письмовий)

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 змістовий модуль – 25; за 2 змістовий модуль – 25 балів, за ІНДЗ – 10 балів.

(Коментар: Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти).

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									ІНДЗ	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	40	100
6	6	6	7	5	5	5	5	5			

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

Основна

1. . Грантрайтинг : метод. рек. для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / [під заг. ред. О. Кулініча ; 2-ге вид., доп. і перероб.]. Харків : Золоті сторінки, 2015. 116 с.
2. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с.
3. Методичні рекомендації щодо написання грантових проектів. Практичний посібник. МГО «Регіональний центр транскордонного співробітництва Єврорегіон «Дністер». 2018. 54 с.
4. Розробка Повної форми заявки: практ. посіб. / Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». GIZ International Services, 2013. 35 с.
5. Інновації: навч. посібник / **Любов Водянка**, Віра Підгірна, Людмила Сибирка, Вікторія Кифяк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. – 364 с.
6. Інтелектуальний бізнес: в схемах і таблицях = Intelligent business: in diagrams and tables : навч. посібник для підготовки магістрів / Ю. Лопатинський, **Л. Водянка**, Л. Сибирка. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 192 с.
7. **Водянка Л.**, Стахова Н. Цифровізація як сучасний фактор розвитку інтелектуального бізнесу. Ефективна економіка. 2023. № 7
<https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1864>
8. **Водянка Л.Д.** Бізнес-планування стартапу: від ідеї до провайдингу та комерціалізації. Організація власного бізнесу : навч. посібник / За ред. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 264 с.
9. **Водянка Л. Д.**, Юрій Т. П. Цифровізація та цифрова платформа в економічному розвитку аграрного сектору. Економіка АПК. 2020. № 12. С. 67 -73.
10. **Водянка Л. Д.**, Підгірна В. С., Антохова І. М. Тенденції впровадження інновацій в аграрному секторі економіки України. *Агросвіт*. 2019. № 8. С. 26–32
11. **Водянка Л. Д.**, Кифяк В.І., Скуляк В. М. Креативно-інноваційна діяльність підприємства як вимога сучасного етапу розвитку економіки. Innovative development of the economy: global trends and national features. Collective monograph. Lithuania: Publishing House “Baltija Publishing”, 2018. 716 p. PP. 57-80.

Допоміжна

1. Конституція України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
2. Цивільний кодекс України. URL: https://protocol.ua/ru/tsivilniy_kodeks_ukraini/
3. Закон України Про охорону прав на винаходи та корисні моделі. № 3687-XII від 15.12.1993. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t368700?an=0&ed=2020_10_14
4. Базилевич В.Д., Лукашова О.П. Сутність та особливості відтворення інтелектуального капіталу в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. № 28 (1). 2019. С. 25-31.
5. Еннан Р.С. Право інтелектуальної власності: навч.-метод. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 304 с.
6. Іванова В.В. Інтелектуальний бізнес: підручник. Суми: Університетська книга, 2017. 330 с.

7. Капінос М.М., Лерантович Е.Т., Солощук М.М. Інтелектуальна власність: підручник. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 347 с.
8. Маланчук Т.В. Бізнес-право та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет. 2019. 177 с.
9. Москалюк Н.Б., Кузьмич Л.В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. Тернопіль, 2017. 200 с.
10. Сластяникова А.І. Основні орієнтири розвитку інтелектуального підприємництва. Економічний вісник. № 2. 2020. С. 37-43.
11. Тимохова Г.Б. Інтелектуальний бізнес. Київ: Кондор. 2018. 316 с.
12. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017. 274 с. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/8287>

9. Інформаційні ресурси

1. <https://business.diia.gov.ua/>
2. <https://usf.com.ua/>
3. Стартап-екосистема України: Tech ecosystem guide i techukraine.org/ecosystem-map/
4. Більше про стартапи: Як розпочати стартап
5. Olivier Serrat. The Five Whys Technique
(<https://www.adb.org/sites/default/files/publication/27641/five-whys-technique.pdf>)
6. <https://www.designkit.org/methods/3>
7. <https://medium.com/nyc-design/how-to-solve-problems-the-design-thinking-way-64edc64ba242>
8. <https://dschool.stanford.edu/resources>
9. <https://tilda.education/courses/web-design/designthinking/>
10. <https://prometheus.org.ua/designthinking/>
11. https://www.researchgate.net/publication/329310644_Handbook_of_Design_Thinking/link/5c3d987b299bf12be3c8b626/download
12. <https://leanstack.com/>
13. canvanizer.com
14. <https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/>
15. <https://www.strategyzer.com/>
16. steveblank.com
17. <https://www.youtube.com/watch?v=H1a1jzhan78>
18. <https://dou.ua/lenta/articles/group-dynamics/>
19. https://www.mindtools.com/pages/main/newMN_TMM.htm
20. <https://app.slack.com/>
21. Майбутнє університетів <https://uifuture.org/publications/majbutnye-universitetiv/>
22. Український університет нового покоління <https://readymag.com/u3729875872/1838490/>
23. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
24. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України // Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
25. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
26. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbu.gov.ua

Наукові платформи

1. Як створити стартап Prometheus: Startup101
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Startup101/2015_T2/about
2. Підприємство. Власна справа в Україні Prometheus: ENTREPR101
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/about
3. Маркетинг: розробка та продаж пропозиції цінності Prometheus:MARKETING101
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/MARKETING101/2015_T2/about
4. Prometheus: LAW102 Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about